REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 158 | Brașov, Sâmbătă 19 Iulie (1 August) | 1908.

Ridica-i-vor monument lui Andrassy?

Revenim astăzi la cestiunea mult discutată în zilele ultime despre ce a făcut și ce are de gând să mai facă ministrul de interne contele Iuliu Andrassy în cestiunea reformei electorale.

Vine acum și organul lui Banffy, „Pesti Hirlap“, care e în măsură de a fi bine informat, să-și spună cuvântul sau, folosind cuvintele sale proprii prea încrezute ca totdeauna, să spună „adevărul adevărat“ asupra stadiului actual al reformei electorale. Ceeace „Pesti Hirlap“ numește „adevărul adevărat“ se resumă în următoarele:

Proiectele contelui Andrassy sunt gata și nu sunt gata. Sunt gata pentrucă le-a compus și redactat, după ce de repițite ori a lămurit în înțelegere cu monarchul cestiunile principiare. Dar încă nu i-s'au prezentat regelui proiectele cu textul definitiv și deci Maj. Sa nici n'a dat încă sancțiunea sa prealabilă. De aceea nu se poate zice încă cu drept, că proiectele sunt încă gata și stabilite. Organul lui Banffy se bucură de aceasta, findcă mai e timp să se facă schimbări în proiectul de reformă. Are cu deosebire dorința și speranța, că o schimbare se face prin aceea, că în cele din urmă se va lua ca bază a dreptului electoral acel punct din programa kossuthistă dela 48, după care dreptul electoral să fie făcut atârnător dela cunoștința limbei maghiare în scris și cetit.

Contele Iuliu Andrassy va întrebuința timpul cât mai durează vacanțele de vară pentru a-și perfecționa proectul și „Pesti Hirlap“ se leagănă în speranța, că contele Andrassy, ținând samă cu dorința părții covârșitoare a partidului independist, va încerca în cele din urmă să îndupelce pe coroană de a primi acel punct oficial al programului dela 48, relativ la legarea dreptului electoral de scrierea și cetirea în limba maghiară, renunțând în schimb la principiul dreptului electoral plural, pe care Andrassy l'a primit de bază a proectului său.

După planul de pănă acuma dreptul electoral nu se va esercita prin votare secretă, ci tot ca până acum, iar încât pentru alegerea după comune, „P. Hirlap“ găsește, că Andrassy a resolvat'o foarte norocit prin aceea, că vrea să dea comitatelor dreptul de a stabili ele însă-le cercurile electorale mai mici. Incât pentru esecutarea verbală a principiului votării după comună, „Pesti Hirlap“ o crede imposibilă în Ungaria, fiind-că sunt multe comunele mici, în cari ar fi cu neputință să se trimeată aparatul, care să conducă alegerile.

Mai departe mărturisește franc „Pesti Hirlap“, că votul universal secret, cum l'a fost pus în vedere guvernul Fejerváry și cum l'a cerut coroana la început dela coaliție, ori cum a fost introdus în Austria, Maghiarilor nu le trebue. Cei dela cârmă nu cutează însă să o spună pe față. Să jenează mai ales independiștii, cari odinioară au făcut mare tărăboiu pentru votul universal secret dar acum să tem de el.

„Pesti Hirlap“, crede că hegemonia maghiară de până acuma nu poate fi garantată, decât numai primindu-se ca bază a reformei electorale acel pretins punct al programului 48-ist, după care dreptul electoral să fie condiționat de cunoașterea limbei statului. Dacă, zice, îi va succede contelui Andrassy să dobândească sancțiunea prealabilă pentru acest punct, națiunea îi va ridica încă fiind în viață un monument de aramă.

Fiind refuzat însă în urma unei astfel de propuneri de către coroană, ar deveni omul cel mai popular, și ar putea să fie rechemat la guvern ca învingător.

Cel mai rău lucru însă ar fi, zice „B. Hirlap“, dacă Andrassy însuși ar lăsa să cadă punctul amintit al programului dela 48. Și de cumva ar forța cu partidul lui constituțional și cu 48-iștii, cari și-au părăsit programul, reforma electorală neungurească, atunci, zice, Andrassy ar da o lovitură de moarte egemoniei maghiare și numele lui ar deveni urgisit pentru posteritate; probabil că atunci ar cădea cu proiect cu tot.

După toate acestea și după ce este așa de mare confuzia chiar în sânul majorității cu privire la viitoarea reformă electorală înțelegem foarte bine pe ziarul ultrașovinist, când deja în întroducerea articolului său zice:

„Toți stiu, că viitorul politic al țării îl va determina reforma electorală a lui Andrassy. Dar nimeni nu știe cu deplină siguranță, cum va fi acea reformă electorală și o putem spune fără de nici o maliție, poate nici chiar contele Iuliu Andrassy nu o știe“.

Școalele române din Bihor. Din Oradea-Mare se scrie ziarului »Bud. Hir.« următoarele: Inspectorul școlar, Vasadi s'a plâns în mai multe rânduri în comisia administrativă a comit. Bihor despre mizeriile ce bântuesc școalele românești și despre spiritul »nemaghiar“ ce domineazăîn ele. Acum episcopul gr. or. și cel gr. cat. din Oradea, ca susținători ai acestor școale au ordonat. ca la școala în care este aplicat un învățător vechiu, ce nu știe ungurește, să fie angajat un învățător suplent, care să corăspundă în ce privește instrucția dispozițiilor nouei legi școlare. Prin asta voiesc — zice »B. H.« — autoritățile bisericesc să prevină acelor dispozițiuni severe, pe cari le-a promis ministrul în cazul continuării stărilor vechi.

Știrea aceasta nu e încă confirmată de forurile noastre bisericești, competente

---

Iarăși reforma electorală. Ziarul »Pesti Hirlap« e informat, că redigiarea textului reformei electorale e terminată. Contele Andrassy — spune același ziar — a discutat în repețite rânduri cu Maj. Sa principiile reformei electorale. Majestatea Sa n'a dat însă sancțiunea sa prealabilă proiectului.

Alegerea de patriarh. Ședința de Miercuri d. a. a congresului a durat dela 4 ore până sara târziu în mijlocul celor mai turbulente scene. La verificarea protocolului au trebuit îndeplinite cerințele Sârbilor independenți din cauza traducerii mance a protocolului de către biuroul congresului. Discuțiile, referitoare la ordinea de zi, au fost foarte vii și s'au continuat având mare parte caracter personal. Publicul și auditorul a produs mare larmă. Pe la 8 ore punându-se la vot ordinea de zi. s'a fixat alegerea patriarhului pe ziua de Sâmbătă, la 10 ore a. m.

Din Croația. Din Agram se anunță, că comisia centrală a tinerimei universitare a lansat un comunicat, în care se publică statistica *studenților trecuți la universitatea din Praga*. Comunicatul dă de știre, că studențimea va merge pe semestrul viitor iarăși la Praga, deoarece rezultatele ajunse la universitatea de acolo sunt favorabile. — *Disidenții partidului Starcevician* și-au ținut adunarea de constituire, sub presidenția lui Dr. Mile Starcevics. La adunare au luat parte, cam 200 persoane. Numeroși aderenți ai partidului vechiu starcevician au asteptat în stradă, iară când disidenții au părăsit sala de ședințe, s'a născut între partide, o încăerare pe stradă. Sunt numeroși răniți. Poliția a pus capăt bătăii și a deținut 2 persoane.

In jurul remanierei cabinetului austriac. Ziarul »Hlas« din Praga află din sursă demnă de încredere, că primul ministru Beck are intențiunea de a parlamentariza în cursul toamnei întregul guvern, adecă de a înlocui pe miniștrii Binnert și Klein cu miniștri parlamentari, cari vor fi recrutați din sânul partidelor germane. Ziarul susține, că prin noua sa organizație guvernul va fi în defavoarea slavilor. Nețininându-se seamă de primul-ministru și ministrul apărărei naționale, rămân din ceilalți 11 miniștri, 7 pentru Germani și 4 pentru slavi.

Visita regelui Eduard la Ischl. »Politische Corespondenz« anunță, că regele Eduard va sosi la Ischl în ziua de 12 August și nu va sta decât o singură zi. Suveranul Angliei va fi însoțit de subsecretarul de stat la externe, Hardinge. Cancelarul Baron d'Aehrenthal și ambasadorii Mensdorff și Goschen vor asista la întrevederea Suveranilor.

Constituție pentru Bosnia și Herțegovina. Ziarul »Vidensky Demnik« află din sorginte croată, că în curând se va acorda constituție Bosniei și Herțegovinei.

Intrevederea dela Reval. Agenția »Westnik« declară, că vizita făcută Țarului de către președintele Fallières la Reval a avut un caracter deosebit de pretinie, care a permis ambilor șefi de state să între în mod oficial în raporturi personale și a dat prilej să se constate din nou legăturile de amiciție, cari unesc cele două

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Nicolae Gogol.

Locul fermecat.

Poveste adevărată spusă de paraclisierul dela biscrica din ... ski.

Trad. de C. Cioflec.

Ba zău, poveștile încep a mă plictisi. Ce credeți? E într'adevăr plictisitor: povestește, mai povestește, și nici un mijloc de scăpare. In sfârșit, fie, vă voiu povesti ceva, dar să fiți siguri că asta-i pentru cea din urmă oară. Așa-dară voi ați discutat asupra subiectului acestuia: că omul poate dovedi pe duhul necurat Aceasta, fără îndoială, e adevărat; și dacă te-ai gândi puțin, ai găsi în lume mai mult de un exemplu. Și cu toate acestea e mai bine să nu-l spui, căci, când puterea drăcească are gândul hotărât să păcălească, atunci ea păcălește; într'adevăr, păcălește bine.

Iată o probă: Noi eram patru inși cu totul la tata; eu eram un papă-lapte încă, eram de unsprezece ani... dar nu, mai mult de unsprezece ani, căci mi-aduc aminte, ca acuma, că odată când alergam în patru brânci și prinsei a lătra ca cânii, tata îmi strigă, clătinând din cap: »Ei, Toma, Toma! ești flăcău de însurat, și ești prostănac ca un măgăruș!«

Bunicu-meu era încă în viață, și mergea foarte bine. Iată că odată, îi vine în gând să... Dar la ce mi-ar folosi când v'ași povesti ceva? Unul scotocește în foc o oră întreagă după un cărbune, cu care să-și aprindă pipa; celălalt, nu știu pentru ce, aleargă spre magazie. Că zău! Măcar de v'ar sili cineva, dar voi cereți.... Ascultați, dară, ascultați!

Tata, la începutul primăverii, se duse în Crimeea, ca să vândă tutunul. Mi-aduc aminte, că plecase cu două, ori trei care. Tutunul se plătia bine atunci. Luă cu sine pe unul din frații mei, în vârstă de trei ani, ca să-l deprindă de cu vreme cu viața de ciumak[1]); noi rămaserăm; bunicul, mama, eu, un frate, și încă un alt frate.

Bunicul începu să semene un bachtan[2]), chiar în lungul drumului, și să locuiască într'un curen[3]); pe noi ne opri cu el ca să alungăm vrăbiile și coțofanele de pe răzoarele lui. Nu se pote zice că acolo ne mergea rău: ni se întâmpla, ce e drept, să nu mâncăm, o zi întreagă, decât castraveți, pepeni galbeni, morcovi, ceapă, mazăre. Cu toate aceste, une-ori, aveam și noi câte un câștig: trecătorii erau numeroși pe drum, fiecare avea poftă de un pepene verde ori de unul galben, și, din cătunele vecine, ne aduceau une-ori, în schimb, pui, ouă, curci. In sfârșit, viața era bună.

Dar ceeace era mai plăcut pentru bunicu, e că, în fie-care zi, treceau ca la vre-o cincisprezece ciumaki cu căruțele lor. Lumea care sosește, știți bine, se pune în totdeauna pe povestit, și atunci, destupă-ți urechile! Iar cât despre bunicu, el nu se lăsa, ca un om flămând în fața găluștelor. Odată se întâmplă să se găsească cu cunoștințe vechi — cine nu cunoștea pe bunicu? — și puteți judeca singuri ce se întâmplă când bătrânii se găsesc la olaltă: și patati, și patata, și asta, și ailaltă, și cutare lucru, și cutare altul; și amintirile curg; își amintesc tot ce-au pățit.

Odată așadară, — mi-aduc aminte par'c'ar fi acum, — soarele începând deja să coboare, bunicul veni la bachtan, ca să ridice de pe pepeni frunzele, cu cari le acoperea ziua, ca să nu îi arză soarele.

— Uite. Ostap, zisei către frate-meu, iacă vin niște ciumaki.

— Unde vezi tu ciumaki?, întrebă bunicul. așezând un steguleț pe un pepene minunat. pentru ca copiii să nu-l mânce din întâmplare.

Pe drum, în sfârșit. treceau șease căruțe, înaintea cărora mergea un ciumak cu mustățile vinete-negre. Ajuns la câțiva pași, cât ași putea zice? vreo-zece, se opri.

— Bună ziua, Maxim! Dumnezeu a făcut să ne întâlnim!

Bunicu clipi din ochi.

— A! noroc! bună ziua! De unde v'aduce Dumnezeu? Și poftim, uite. Boliacika! bunăziua, bunăziua, frățioare! Ce dracu! Iată-vă pe toți! Krutoyscenco! și Peceryzia! și Kovelek! Și Stetzno! Noroc! Ah! ah! oh! oh!

Și prinseră a se îmbrățișa cu toții.

Desjugară boii și îi lăsară să pască iarbă; căruțele rămaseră în drum, iar prietinii se așezară cu toții în cerc înaintea kurenului și-și aprinseră pipele.

După gustare bunicu prinse a ospăta pe oaspeți cu pepene. Fiecare luându-și pepenele, îl curăți binișor cu cuțitul (căci erau cu toții fârtați șireți, foarte cioplîți, cari știau cum să mănâncă în lume,

---

[1]) Se numește ciumak căruțașul, care se duce în Crimeea pentru sare ori la Don pentru pește.

[2]) Bachtanul e o plantație specială de pepeni galbeni, pepeni verzi, castraveți, etc.

[3]) Un curen este o colibă de paie. La Zaporoghi, curenul era un despărțământ al câmpului militar. Aici e a se folosi înțelesul dintâiu.

ţări aliate. In tot timpul intrevederei între cei doi şefi de stat, ca şi în timpul conferenţei între cei doi miniştri de externe, s'a arătat o absolută armonie în ce priveşte toate costiunile la ordinea zilei în politica internaţională.

Evenimentele din Turcia.

Un complot contra Sultanului — Alungarea agenţilor civili din Macedonia. — Intâlnirea dela Reval şi Turcia. — Constituţia, o manevră a Sultanului. — Părerea cercurilor competente franceze. — Alegeri parlamentare.

Din Constantinopole se comunică următoarea ştire senzaţională: Mercuri s'au descoperit urmele unui *vast complot organizat de ofiţerii tineri turci din garnizoana din Constantinopol, complot care urmărea asasinarea Sultanului cu prilejul selamlâcului de Vinerea trecută* în moschea Hamioye. In noaptea de Mercuri spre Joi vreo sută de ofiţeri ţinură o întrunire secretă, hotărând să poarte ca semn de recunoaştere batiste roşii şi să fie cu toţi prezenţi la ceremonie, fie ca participanţi la cordonul trupelor, fie ca spectatori. La un semnal dat de unul dintr'înşii toţi conjuraţii, cari erau prezenţi cu revolvere, aveau să tragă de odată focuri în contra trăsurei Sultanului şi a împrejurimilor. In cazul când lovitura ar fi reuşit ofiţerii vroiau să proclame ca Sultan pe fratele lui Abdul Hamid, moştenitorul legitim al tronului, Resshad Effendi.

Complotul a fost descoperit de miniştrii în cursul zilei de Joi. Imediat fu convocat la palat un consiliu de miniştrii extraordinar, care după o lungă consfătuire hotără să sfătuiască pe Sultan să aprobe restabilirea constituţiei şi convocarea parlamentului, căci în caz contrar nu i se mai pot da garanţii pentru viaţa sa.

Complotul ofiţerilor a fost prevenit apoi printr'o iradea a Sultanului, care a aprobat hotărârile consiliului de miniştrii. Iradeaua a fost publicată în toate ziarele ce apar la Constantinopol, ziare cari s'au vândut pe stradă încă în timpul nopţei de Joi spre Vineri. Conjuraţii aflară de acordarea constituţiei odată cu poporul şi renunţară la realizarea planurilor lor.

*

»Frankfurter Zeitung« află din Salonic, că au sosit acolo 130 comitagii greci cu şefiii lor, de asemenea numeroşi membrii ai bandelor bulgăreşti şi turceşti. S'au organizat colecte şi subscripţiuni pentru exilaţii reîntorşi în patrie.

După cum se aude, e vorba ca agenţii civili pentru Macedonia, să fie invitaţi să părăsească ţara.

*

»Le Matin« anunţă, că la Reval s'a hotărît, ca să se aştepte desfăşurarea evenimentelor din Turcia. In ce priveşte propunerile ruseşti în privinţa Macedoniei, s'a hotărît ca ele să fie lăsate deocamdată în suspens.

*

Ziarului »Pester Lloyd« i-se telegrafiază următoarele din Paris:

»Corespondentul dv. a avut o convorbire cu un fost diplomat, care a trăit ani îndelungaţi în Turcia şi care cunoaşte bine atât poporul turc, cât şi pe actualii săi conducători. Fostul diplomat nu împărtăşeşte câtuşi de puţin bucuria şi entuziasmul produs de proclamarea Constituţiei. El justifică astfel scepticismul său:

»Primirea entuziastă făcută de presa europeană evenimentului dela Constantinopole dovedeşte cât de puţin cunoscute sunt împrejurările din Turcia. Cine le cunoaşte a primit ştirea cu scepticism. Restabilirea Constituţiei făcută de Abdul Hamid, autocratul prin excelenţă, *este pur şi simplu o manevră pentru liniştirea şi pacificarea armatei.* Sultanul ştie, că în fond, armata îi este credincioasă. Tinerii turci, cari duc o luptă înverşunată împotriva Sultanului, nu pot renunţa cu totul la respect către Padişah. Entuziasmul, cu care e primită încă şi astăzi Constituţia, dovedeşte lămurit naivitatea Europei faţă cu naţiunea turcă«.

*

La Paris domneşte convingerea, că schimbarea din Turcia nu este rezultatul unei socoteli chibzuite pentru evitarea intervenţiei europene, şi că la Yldis s'ar fi luat hotărîrea de a se introduce Constituţia cu *scopul de a se evita acţiunea de reforme a Puterilor.*

*

Ziarele turceşti publică o deciziune a consiliului de miniştrii dând ministrului de interne însărcinarea de a face alegerile parlamentare şi să decreteze amnestia crimelor politice. Se anunţă în mod oficial, că autorităţile municipale şi comunale au început să facă listele de alegători. Ziarele publică, că ministrul de interne a propus Marelui-Vizir să se modifice legea electorală.

O întâmpinare.

Cu privire la darea de seamă asupra *anuarului şcoalei comerciale sup. gr. or. române din Braşov*, publicată în N-rul 154 din 15 (28) Iulie al ziarului nostru, primim dela directorul acestei şcoli, Arsenie *Vlaicu*, sub Nr. 1018/1907—8 o întâmpinare mai lungă. Am fi dat loc bucuros întregei întâmpinări, dacă ea ar fi ţinută în ton cuviincios şi s'ar fi mărginit numai la desminţirea şi lămurirea unor afirmaţiuni făcute în amintita dare de samă. Regretăm însă, că d-l director în întâmpinarea trimisă perde aceasta din vedere şi în schimb se năpusteşte cu o patimă neobicinuită asupra recensentului »v«, pe care îl învinovăţeşte, că ar fi făcut »afirmaţiuni răutăcioase«, »denunţări« şi »însinuări duşmănoase« la adresa »unicului institut comercial românesc din patrie«, etc., etc.

După introducerea aceasta d-l director trece la »neadevărurile« ce le-ar conţine darea noastră de samă şi constată mai întâiu, că la examenul de maturitate nu s'au supus în anul şcolar 1907—8, 66 candidaţi, ci *„în realitate s'au supus numai 58 candidaţi, dintre cari 46 au şi primit testimoniul de maturitate“* şi că *„despre rezultatul maturităţii direcţiunea a făcut aceeaşi constatare, care o face an de an şi se poate vedea în toate anuarele“*, prin urmare nu este adevărat, că »direcţiunea ar semnala acest fapt în vr'un mod sau într'altul, pentru a se putea trage vr'o concluziune la un rezultat favorabil sau nefavorabil«.

După acestea, întâmpinarea continuă astfel:

»A acuza pe cineva prin neadevăruri, »că aruncă nisip în ochii cititorilor« este, trebue s'o spun, mai mult decât cinism.

»Direcţiunea — cu toată părerea de rău a d-lui »V« — a înregistrat numai cifre reci, cum are datoria, lăsând la voia fiecăruia să'şi tragă concluziunile, ce voieşte.

»Ce priveşte îndrumarea, ca direcţiunea se caute să îndrepteze rezultatele slabe din ultimii ani, prin cari susţine »Gazeta«, »că şcoala noastră comercială s'a c'am deochiat«, ar face mai bine pe de o parte să'şi vadă de necazurile ei, pe de altă parte să lase în sarcina *direcţiunii şi corpului profesoral întreagă grijă de şcoala*, pentru care vor fi având mai multă durere de inimă, decât »Gazeta«, care în repeţite rânduri a căutat vădit s'o discrediteze şi denunţe şi nu conteneşte nici acuma. Acestea sunt *atacuri la instituţiunile neamului românesc întreg şi fapte condamnabile*, nu acela, că are cutare bancă cu câteva mii mai mult la depuneri şi acţionarii dividendă mai mare sau nu. Aci e contrazicerea şi duplicitatea, din interese, pentru care totdeauna s'a pus »Gazeta« în lumină falsă.

»Recenzentul după toate nu ştie nici socoti. La pag. 95 poate şi un băeat mic ceti, că din 107 elevi (impreună cu privatiştii) examinaţi au trecut 53 sau exact 49·5%; au rămas corigenţi pentru Septemvrie la 1 şi 2 obiecte 32 sau 30%; *au rămas repetenţi 22 sau 20·5%*. Observ, că între repetenţi sunt cuprinşi 5 privatişti, pentru a căror lipsă de pregătire nu şcoala se poate face responsabilă. Dacă s'ar omite aceştia, clasificaţiunea ar da cu totul alte rezultate.

»Examenele de maturitate cad sub altă considerare şi sunt luate în anuar an de an sumarice. Să nu se creadă însă, că pe noi ne-ar fi mulţumit rezultatul examenului din Iunie. Dar aci sunt cause multe şi mărunte şi mai ales nu trebue să se peardă din vedere, că între cei 25 candidaţi 4 inşi sau a şeasa parte au fost repetenţi din anii trecuţi.

»Tot asemenea nici rezultatul celorlalte clasificaţiuni nu ne mulţumeşte şi fie sigură »Gazeta« şi recenzentul ei, că corpul profesoral al şcoalei e conştiu de sine şi de răspunderea sa. Dar cu elementele slabe şi destrăbălate, ce le primeşte dela cele mai diferite institute, unde în mai toate cazurile n'au mai putut continua, îi este imposibil a face mai mult, decât normalul şi posibilul dovedit cu cifre dela existinţa şcoalei şi până azi. Ca o pildă deosebit de bătătoare la ochi amintesc numai faptul, că din cei 29 repetenţi şi corigenţi cu 1 şi 2 nesuficenţi din cl. I com. nu mai puţin de 12 inşi, iară din cei 20 repetenţi şi corigenţi din clasa a II-a nu mai puţin de 11 inşi sunt veniţi din şcoalele medii din Braşov. Deci din 52 secundişti ai şcoalei nu mai puţin de 23 sau 44.2% sunt veniţi din şcoalele noastre medii, iar din 22 repetenţi nu mai puţin de 8 sau 36·4%, *mai mult ca a treia parte* sunt dela şcoalele noastre medii. Deci orice om cu scaun la minte poate vedea, unde e culcuşul răului şi conferenţa profesorală a şi sigilat acest fapt. Ba chiar şi în examenul public din anul acesta şcolar am făcut trista experinţă, că elev venit aci din clasa V-a gimnazială din Braşov nu ştie declina substantivul »pomul« în româneşte, iară de conjugări nici poveste. Pasă mi-te acum şi'l învaţă limbi străine etc. Şi tocmai din aceste motive a trebuit să luăm măsuri la înscriere, ca să putem face selecţiune mai bună. Ba poate vom introduce chiar examenele de primire.

»Aceasta m'am ţinut dator a Vi-le comunica spre publicare în numărul proxim a ziarului Dvoastră, nu ca desvinovăţire şi învinovăţîrea altuia, ci spre luminarea binevoitorului Dvoastră recensent şi pentru apărarea prestigiului şcoalei şi reputaţiunei corpului profesoral, asupra căruia e aruncată vina în aceeaşi măsură ca şi a direcţiunei.

Primiţi asigurarea cuvenitei stime

Braşov, 16/VII 1908.

Arseniu Vlaicu
director.

Dupăce am dat loc aproape în întregime întimpinării directorului şcoalei comerciale, ne luăm voia a face următoarele constatări:

Cine a cetit în mod nepreocupat darea noastră de samă, a putut să-şi câştige convingerea, că nici prin gând nu ne-a trecut să »denunţăm« său să facem »însinuări duşmănoase« »unicului institut comercial românesc din patrie« ci — precum zice însuşi autorul întimpinării — »lăsând la voia fiecăruia să-şi tragă concluziunile ce voeşte« — am tras şi noi câteva concluziuni în *interesul* institutului pe baza »cifrelor reci«. La paginile 92, 93 şi 94 ale anuarului, în rubrica »Tablou despre examenele de maturitate făcute în anul 1907/8« găsim următoarea statistică: In Septemvrie 1907 s'au supus examenului de maturitate *33* elevi, în Decemvrie *8*, şi în Iunie 1908 25 elevi, la olaltă *66 candidaţi*. E adevărat, că cei 8 elevi, cari s'au supus în Decemvrie 1907, au căzut la examenul din Sept. 1907 şi prin urmare obvin de două ori în tabloul publicat. Nu aceasta este însă esenţialul în constatările noastre, ci ceeace am relevat noi este, că directorul şcoalei comerciale, rezumând rezultatul examenului de maturitate din anul 1907, tipăreşte cu *litere grase*, că în anul şcolar 1907/8 au fost provăzuţi cu atestate de maturitate *46* de absolvenţi *faţă de 13* din anul precedent, *sau cu 33 mai mult* Diferenţa aceasta bătătoare la ochi, fără de a motiva în câteva cuvinte rostul ei, trebue să surprindă şi să nedumerească pe fiecare cetitor nepreocupat. Despre aceasta ne dă dovadă şi ziarul *„Tribuna“* din Arad, care în darea ei de samă publicată în nrul 154 dela 25 Iulie face următoarea constatare:

> »Examenul de maturitate nu a avut nici în anul acesta un rezultat prea satisfăcător, căci din 25 de elevi au fost respinşi, parte pe un an parte pe câteva luni 10 elevi, deci un procent foarte mare. Dintre cei 15 au trecut abea 4 cu »bine« şi restul de 11 »maturi« simplu. Am dori să ştim, care-i cauza acestui şir de nesuccese, ce se perindă la singura noastră şcoală comercială. In loc de a medita asupra acestui lucru direcţiunea aleargă însă *la un mijloc ieftin de-al acoperi.* Ea alătură la 15 elevi trecuţi anul acesta pe număroşii (31) elevi respinşi anul trecut, cari au făcut acuma examenul şi astfel exclamă triumfând, că în anul şcolar trecut au făcut cu *totul 46 de elevi maturitatea faţă cu 13 din anul trecut.*
>
> »Crede oare onor. direcţiune, că la o şcoală *comercială* trebue să se facă numai decât socoteală *neguţătorească?*«

Iată dar, că şi un alt ziar românesc a ajuns la aceeaşi concluziune ca şi recenzentul nostru.

(Va urma)

---

gata să se aşeze numai decât la masa unui paşi.*) Operaţiunea aceasta fiind gata, fiecare făcù câte o gaură cu degetul, bău zeama care curgea, taie în sfârşit carnea în felii şi o duse la gură.

— Dar de ce staţi acolo, băieţi, cu gura căscată? Jucaţi, copii de câne.**) Unde ţi-e flueru, Ostap? La Cazaceasca! [1]) Foma, mânile 'n şold! Haide! Tot aşa! Hei! hop!

Eram atunci o sfârlează. Blestemată de bătrâneţă! Acuma nu mai pot; între paşii complicaţi picioarele mele se poticnesc doară. Bunicu ne privi multă vreme, jos cu ciumakii. Imi închipui că picioarele lui nu puteau sta locului.

— Uită-te, Foma, zise Ostap, dacă nu se pune şi babalîcu pe joc!

Ce credeţi? Nu-şi putu sfârşi vorbele; bătranul nu-i dădu vreme. El voia, înţelegeţi, să se arate în faţa ciumak-ilor.

— Haide, ştrengarilor! Aşa se joacă? Iacă cum se joacă! — zise el, ridicându-se în picioare, cu braţele întinse şi bătând din călcâie.

Intr'adevăr, nimic nu era de zis, juca ca şi cum ar fi condus pe nevasta hatmanului.[2]) Noi ne dădurăm la o parte, iar bătrânul prinse a da ocoale pe locul neted de-alungul straturilor cu pepeni, dar când veni spre mijloc şi voi să se învârte repede pe picioare — iată că picioarele nu-i mai merg şi pace! Ce drăcie! Se îndrepta din nou, veni la mijloc — dar nu mai mergea! S'a mântuit; nu mai mergea şi de bună samă nu mai mergea! Picioarele par' că-i erau de lemn.

— Iacă un loc fermecat! Ce uneltire satanică! De bună seamă, că dracu îşi vâră coada!

Dar cum să se acopere de ruşine în faţa ciumak-ilor? Se aruncă din nou şi prinse a juca cu deamănuntul, lin, foarte bine, dar la mijloc — nu! nu mai joacă! Peste putinţă!

— Ah! drac afurisit! Inecate-ai cu un pepene putred. Şi să mori bucăţică de bucăţică, blestematule! Iacă ce ruşine mi-a pregătit bătrâneţelor mele!

In clipa aceea un râs nebunesc isbucni inapoia lui.

El se întoarse: nici un bachtan, nici un ciumak, nimic; înapoi, înainte, de lături, — câmpia întinsă.

— Ei! poftim acuma alta!

El prinse să clipiască din ochi, locul se părea că nu-i era cu totul necunoscut: la o parte, o pădure, din care se ridica un fel de prăjină, pe care o puteai vedea de departe în cerul albastru. Ce minune! E de sigur coteţul pentru porumbei, pe care-l are popa în grădina de legume! De partea cealaltă, ceva cenuşiu; el priveşte: e împrejmuirea morilor de grâu ale grefierului volost-ului.*) Unde l'a adus puterea necurată! Făcând un ocol mare, se văzu într'o potecă. Luna pierise, o pată albă străluc a în locu-i, printr'un nor.

»O să fie vânt mare mâne!« — gândia bunicu.

Deodată pe marginea cărării, intr'o scorbură, fâlfăe o flacără.

— Haide!... Bunicu se opri, îşi duse mâna straşină la ochi şi privi: flacăra pieri; şi, mai încolo, la puţină depărtare, o alta se ivi.

— O comoară! striga bunicu, m'aş prinde pe ori ce că-i o comoară!

Şi începu a-şi scuipa în mâni, ca să s'apuce de săpat; dar şi-aduse aminte, că n'are nici sapă, nici lopată: »Ei! păcat! Căci, — cine ştie? — face poate să răstorni glia şi poate că aici e şi comoara! Nu-i alta de făcut, decât să însemnez locul, ca să-l găsesc apoi«.

Prinzând o cracă de copac destul de puternică, frântă pe vreme de furtună, o înfipse în groapa în care fâlfăia flacăra şi-şi urmà cărarea. Păduricea de stejar începu a se lumina, un gard apărù. »E aia într'adevăr! nu spuneam eu? gândia bunicu, că era grădina de legume a popii! Uite gardul! Acum nu-i mai mult de o verstă*) până la bachtan«.

Târzior, cu toate astea, el ajunse acasă, şi nu voi să mănânce găluşte. Deşteaptă numai pe frate-meu Ostap, îl întreabă dacă ciumak-ii au plecat şi se înveli în zeghe. Iar când Ostop voi să-l întrebe: »Da unde te-au dus necuraţii, bunicule?« — »Nu întreba«, răspunse el învelindu-se mai bine, »nu măîntreba, Ostap, că ai îngălbeni!«

Şi prinse a sforăi aşa de tare, încât vrăbiile, cari se furişaseră în bachtană, sburară de frică. Ce-l apucase să doarmă aşa? Nu se poate spune, dar era un bătrân şiret, şi, — Dumnezeu să-i dea raiul ceresc! — ştia să scape din toate.

(Va urma.)

*) boier polon.

**) Expresiune prietinească, având în sine ceva bruscheţă, dar fără alt înţeles, în Rusia.

[1]) Joc naţional al Cazacilor.

[2]) Marele şef al Cazacilor.

*) O circumscripţie teritorială.

*) O măsură de lungime valorând 1 km. 067.

STIRILE ZILEI.

— 18 Iulie v.

Despre numărul jubilar al »Gazetei« — »Revista Bistriţei« scrie următoarele: »Mult aşteptatul număr jubilar al »Gazetei Transilvaniei«, care în vara aceasta a împlinit 70 de ani de muncă constantă, jertfitoare depusă pe altarul culturei neamului nostru a sosit îmbrăcat în frumoasa podoabă de frunze de lauri neperitori. E un volum bogat în cuprins, cu articole şi ilustraţii preţioase pentru istoria ziaristicei noastre, împodobit cu scrisul şi figurile măreţe ale fruntaşilor neamului nostru, cari s'au grăbit cu drag la sărbătorirea »Gazetei« jubilante şi vrednicului şi destoinicului ei redactor şi apărător al cauzelor româneşti Dr. Aurel Mureşianu. Salutăm cu drag frumoasa »Gazetă« jubilantă şi *sperăm, că aceasta carte mult grăitoare nu va lipsi din casa nici unui român, cârdă mai mult, căci banii încasaţi pe urma acestui volum vor forma un fond al ziariştilor români, cari luptă cu multe greutăţi în greul zilelor de azi«.*

Decorarea archiducelui Leopold. Numărul cel mai nou al foaiei oficiale din Budapesta »B. Közl.« publică, că Majestatea Sa a permis Al. Sale reg. şi imp. principelui Leopold Salvator, să primească şi să poarte crucea mare a ordului Carol I, decoraţiune ce i-s'a conferit de către Regele Carol al României.

Abuzuri şi înşelătorii pentru a îndemna la emigrare. In comitatele din nordul Ungariei s'a înmulţit în timpul din urmă în mod bătător la ochi numărul emigraţilor. Numărul acestora nu stătea în nici un raport cu datele statistice ale autorităţilor locale. O comisiune, care a început cercetări secrete la faţa locului, a constatat mari abuzuri săvârşite de unele organe ale autorităţilor. S'a constatat, că unii agenţi ai societăţilor străine de navigaţiune nu numai că au sedus pe mulţi locuitori la emigrare, dar prin manipulaţiuni nepermise şi punibile au uşurat emigrările. In afacerile aceste sunt amestecaţi, în deosebi în comitatul Bereg, numeroşi notari comunali şi cercuali, cari prin date false au dat mână de ajutor, în schimbul unei proviziuni, pentru liberarea de paşapoarte şi certificate false. Fişpanul comitatului Bereg a fost citat ad audiendum verbum, în ministeriu de interne la Budapesta; 11 persoane au fost arestate, şi faţă de numeroşi notari s'a pornit cercetare disciplinară.

Pentru masa studenţilor români din Braşov au întrat dela d-l I. *Crişan* vicenotar în Zlatna întru amintirea fiului său † Iustin Viorel *10 cor.*, dela »*Jiana*« bancă în Petroşeni *20 cor.*, dela d-l Dumitru *Banciu* Sălişte *10 cor.*, dela »*Economia*« casă de împrumut în Cohalm *50 cor.*

Primească generoşii donatori sincerile noastre mulţămite. — *Direcţiunea şcoalelor medii gr. or. rom. din Braşov.*

Al cincelea congres al învăţătorilor din România se va ţinea în zilele de 28, 29 şi 30 Iunie 1909.

Eliberarea bancherilor învinuiţi de înşelăciune. Din Budapesta se anunţă, că camera de punere sub acuzare a judecat Mercuri apelul făcut de procuror împotriva eliberării pe cauţiune a bancherilor implicaţi în afacerea înşelăciunilor, ale căror victime au căzut numeroase firme germane. Camera a respins apelul procurorului, ordonând eliberarea bănuiţilor Max Neuman, Ludwig Basch, Anton Karlmann şi Ignatz Hertzfeld. In motivarea sentinţei se arată că numiţii locuesc la Budapesta, unde îşi au sediul afacerilor lor, aşa că nu sunt temeri, că ar căuta să fugă. De notat e, că membrii camerii de punere sub acuzare au primit eri numeroase scrisori de ameninţare.

O modificare a aparatului Marconi. O ştire din Roma spune că un tânăr din Bologna a modificat aparatul telegrafic Marconi aşa, că depeşile pot fi primite numai de staţiunea pentru care sunt destinate.

Petrecere în Bran. Primim o invitare la petrecerea de vară împreunată cu dans ce se va aranja Duminecă în 27 Iulie st. v. (9 August n.) 1908 (ziua de Pantelimon), în sala hotelului »Bran« (Fr. Mühlbächer). Inceputul la 7½ oare seara. Preţul de întrare la bunăvoinţa P. T. public. Ofertele marinimoase se vor chita pe cale ziaristică. Venitul curat se va distribui în părţi egale, »Reuniunei de înfrumseţare« din Bran şi Şcoalei gr. or. din Bran-Poarta pentru procurarea de recuizite şcolare.

Mari călduri în Madrid. Din Madrid se anunţă, că acolo domnesc de câteva zile călduri nebuneşti, cari seceră numărose victime din mijlocul poporaţiunei. Prăvăliile stau închise peste zi. Intreaga circulaţiune s'a întrerupt.

Oprirea exportului fânului din Bulgaria. O ştire din Sofia anunţă că guvernul a oprit, din pricina secetei, exportul fânului din Bulgaria.

Un caz à la Köpenick în Palermo. Imitatorii vestitului erou din Köpenick se înmulţesc pe zi ce merge. Alaltăeri o bandă de hoţi a jefuit pe proprietarul Sciortino de lângă Palermo sistem Köpenick. Proprietarul a fost deşteptat din somn de puternice bubuituri. A grăbit să deschidă uşa, unde a văzut 4 carabinieri şi un om îmbrăcat în civil. Cest din urmă a cerut întrarea în numele legii. Sciortino a cedat speriat. Carabinerii au întrat în casă şi luând la mijloc pe proprietarul îngrozit de moarte la porunca civilului, acesta a scotocit tot ce a aflat prin odăi. După cercetare şi-a luat oamenii şi a plecat. Sciortino şi-a găsit cassa spartă şi din ea lipsiau 10,000 lei. A doua zi a făcut întrebare la comanda carabinierilor şi s'a convins, că a căzut jertfă unei bande de hoţi.

Dintr'un somn de 32 de ani s'a trezit nu de mult femeia Carolina Karlsdatter dintr'o comună din Svedia. Femeia aceasta fusese cuprinsă de o somnolenţă pe când era în etate de 13 ani. Starea aceasta de somn a durat aproape neîntrerupt 32 ani. Trezindu-se acuma, — în etate de 50 ani — a început să se intremeze şi să ia lecţii din religiune, pentru a putea fi confirmată.

Un tifon îngrozitor. Din Shangai se anunţă că din cauza tifonului s'au înecat sute de corăbii. Oraşul Canton este inundat. Canoniera engleză »Robin« şi cele franceze »Virgilante« şi »Argus« au fost răsturnate şi sunt grav avariate. Se confirmă că vaporul »Jingking« este perdut: 200 de oameni s'au înecat. In urma tifonului se socoteşte că sunt cu totul *1200 victime.*

Concert militar. Mâne Sâmbătă va concerta în localităţile restaurantului »*Gewerbeverein*« musica militară dela orele 8—11 seara. Intrarea liberă.

Musică la promenadă. Mâne Sâmbătă la orele 5½ p. m. musica oraşului va concerta în pavilionul de pe promenada de jos. In program este luată şi piesa *„Doi ochi“* de Ventura.

Un tânăr iurist caută aplicare ca scriitor în vre-o cancelarie advocaţială. Informaţiuni la administraţie.

Despărţământul Haţeg al »Asociaţiunei«.

— 29 Iulie n. 1908.

Despărţământul VII Haţeg şi-a ţinut în 26 Iulie darea de samă a activităţii din anul 1907/8 în comuna *Bătălar*. Un public binevoitor faţă cu progresele culturale ale despărţământului a azistat din oraşelul Haţeg şi jur, căci fără accentuarea zilnică a necesităţii lăţirii culturii la poporul românesc, acest cerc de intelectuali, grupaţi sub egida »Asociaţiunii« durcază, neajutaţi de nimeni, nevăzuţi de străini, puternicul stâlp al viitorului. A fost una dintre cele mai frumoase dări de samă ale despărţământului. Iar dacă mulţi vor zice, că atâta am făcut şi noi, puţini vor fi însă pe cari să-i îmbrace sinceritatea muncii. Sunt cazuri şi destul de dese, că un conducător al vreunui despărţământ, care printr'un ironic contrast al sorţii a ajuns la conducerea despărţământului, foloseşte interesele sale acest post de încredere şi de o muncă tăcută şi cinstită. Căci a pune piciorul într'o comună şi a deschide în câteva minute prelegerea, dând apoi cuvântul unui altuia — nu dă dreptul da a se tămăia în tiradele lungi ale cutărui ziar. E prea multă lipsă de bun simţ şi o trădare a meschinelor sentimente, cari îi mână în luptă.

Sinceritatea muncii este nota acestui cerc.

Activitatea i-o rezum în următoarele:

Biblioteca a crescut faţă de anul trecut cu 69 opuri în 78 volume, la un loc numără 400 opuri în 536 volume. Zilele trecute d-l Oltean şi-a donat biblioteca sa de 135 opuri — astfel că de prezent sunt 535 opuri.

Prelegeri poporale s'au ţinut 13 faţă de cele 2 din anul trecut S'au vorbit despre: Testament, Industrie, Urmările beţiei, Viaţa şi faptele lui Isus Christos, Soiurile mai alese de vite. Asigurarea vitelor de disertanţi: Dr. Iacob Radu, Dr. G. Suciu, Dr. C. Popescu, Dr. A. Streiţariu, V. Pop, F. Bontescu, I. Munteanu, P. Olteanu, I. Ionaş, L. Nandra, V. Şandru, D. Dobreanu, R. Rara. — Unele din ele au fost însoţite de proiecţiuni cu schiopticonul.

Comitetul central a ajutat despărţământul cu suma de 100 cor. şi 400 exemplare, cărţi şi numeri din revista »Ţara Noastră«, cari s'au împărţit la popor. Pentru tinerea a cât mai multor adunări şi pentru înmulţirea bibliotecei s'au aranjat petreceri, al căror venit a fost în suma de 370·90 cor., cari alăturate la fondul pentru acest scop dau suma de *477·78 cor.*

Pentru inteligenţa din Haţeg şi jur s'au aranjat *3 şezători literare* cu următoarele disertaţiuni: Dr. Iacob Radu, 1) Istoricul scoalelor din Haţeg şi vicariat. 2) Rolul femeiei în familie şi viaţa socială. 3) Monumentele din Roma de pe timpul Romanilor şi cele de acum; Dr. Victor Bontescu. 4) Inflorirea literaturei (Oct. Goga). 5) Mitologia Grecilor şi Romanilor.

Agenturi are despărţământul 3, fiecare cu câte o bibliotecă. Lipsa de oameni luminaţi în comune zădărniceşte înmulţirea lor. Poporul ceteşte cu drag cărţile date cu prilejul vreunei prelegeri, şi încă şi mai cere — ceea-ce arată că poporul înţelege misiunea »Asociaţiunii«. Totuşi e dureros, că nu avem în cele mai multe comune luminători-ai lui. E o luptă oarbă şi josnică a cărturărimii dela sate — lupta pentru trai. Scopul final al esistenţei şi-l văd în mare parte — în tirănie şi îmbuibare. Au ei dreptul de a fi conducători fireşti ai poporului? Câtă lipsă de ambiţie mai înaltă!

O variaţie plăcută în programul şezătorilor literare este introducerea Schiopticonului. Căci desfăşurarea tablourilor unei vieţi intelectuale superioare ne dă contrastul izbitor şi ne arată farul.

Iată activitatea despărţământului din anul 1907/8. Este fără îndoială mare progresul faţă de anul trecut. Comitetul în frunte cu d-l Dr. G. Suciu, poate privi cu mulţumire la munca anului 1907/8, care este un îndemn pentru ţinta măreaţă: învingerea în lupta spre lumină.

Cor.

Numărul jubilar al „Gazetei“

se va expedia numai până la finele lunei *Iulie* stil v. cu preţurile stabilite pentru abonaţi şi neabonaţi. De aceea Domnii, cari voesc să'l aibă, să bine voiască a grăbi cu trimiterea preţului. Venitul curat al numărului jubilar să ştie că e destinat pentru fondul jubilar.

Convocare.

Comitetul *despărţământului Aiud-Teuş* al Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român, invită pe membrii şi pe toţi cei ce se interesază de literatura şi cultura poporului român, la adunarea generală cercuală, ce să va ţinea în *9 August* st. n. 1908, la 3 oare p. m., în biserica gr.-cat. din *Teuş*, pe lângă următorul program:

1. Deschiderea şedinţei. 2. Raport despre activitatea despărţământului pe anul de gestiune expirat. 3. Raportul cassariului pe anul expirat, şi preliminariul de buget pentru anul venitor. 4. Emiterea unei comisiuni pentru înscrierea de membrii şi încassarea taxelor. 5. Disertaţiuni, ce sunt a să insinua mai de timpuriu presidiului. 6. Eventuale propuneri. 7. Verificarea protocolului. 8. Inchiderea şedinţei.

Aiud, la 28 Maiu 1908.

Ioan Maior, dir. desp.	*Cornel Crişan*, not. desp.

ULTIME ŞTIRI.

Arad, 31 Iulie. Poliţia de *aci a condamnat pe deputaţii Ştefan Popp, Ioan Suciu şi pe advocatul Mihail Velici la 150 coroane amendă sau la 8 zile de arest, pentrucă fără consimţământul poliţiei au fundat un club politic român.* Condamnaţii au făcut apel.

Cernăuţi, 31 Iulie. Ploile torenţiale continuă. Râul Siret a inundat locurile din împrejurimi. Podurile căilor ferate di Vişniţa sunt deteriorate. Populaţiunea fuge din localităţile ameninţate de inundaţiuni. *Recolta e distrusă în cea mai mare parte.* Comunicaţiunea cu trăsurile e întreruptă. *In valurile râului Siret se văd plutind numeroase cadavre.*

Berlin. 31 Iulie. Ambasada turcă de aci aduce la cunoştinţa supuşilor turci, că sultanul printr'o iradea a acordat amnestie generală. In urma acestei iradele, toate consulatele turceşti din străinătate dau bani de de drum tuturor supuşilor turci cari vor să se reîntoarcă în patrie.

Berlin. 31 Iulie. Din New-York se anunţă, că eri pe când *Taft*, candidatul la preşidenţia Statelor Unite, se primbla pe un vapor pentru a privi la iluminaţie, *s'a tras un foc de revolver asupra lui.* Atentatul n'a reuşit. O femeie, care se afla în apropiere de Taft, a fost uşor rănită. Atentatorul n'a putut fi descoperit.

Innsbruck, 31 Iulie. Aseară a bântuit aici o furtună grozavă. Trăsnetul a căzut pe mina de calciu Iennbach. Mina şi întreaga instalaţie fură cuprinse de flăcări. Imprejurimile sunt inundate. Lacul Altenbach s'a revărsat, inundând totul din jurul lui. Drumul dintre Insbruck şi Hall este cel mai periculos. Pagubele cauzate de inundaţiuni sunt enorme. Nouă persoane s'au înecat. Şase persoane din localitatea Patsch şi-au găsit moartea în valuri. Circulaţiunea trenului din Ziller-Thal e întreruptă. Intreruperea aceasta va dura mai multe săptămâni.

Atena. 31 Iulie. Depeşile din Salonic şi din alte oraşe ale Macedoniei aunnţă, că bandele greceşti şi bulgare s'au presentat în comun autorităţilor pentru a se supune, Şeful macedonean Apostoli, comandantul unei bande grece, a sosit la Salonic cu tovarăşii săi şi a fost primit în gară de mai mulţi ofiţeri turci cu un viu entuziasm. Seara a avut loc un prânz în onoarea şefului, la care au luat parte 70 de persoane. Şefii bandelor bulgare Sandanski şi Paniţa au sosit la Salonic unde au fost călduros primiţi de către junii turci. Condamnaţii politici greci din Monastir amnestiaţi au sosit la Salonic şi au fost primiţi cu entuziasm pretutindeni. Se crede, *că bandele toate vor desarma în curând.*

Constantinopol. 31 Iulie. Ştirile date de ziare, că ofiţerii străini din jandarmăria şi celelalte organe ale reformelor din Macedonia ar fi ameninţaţi de primejdie, nu se confirmă prin depeşile consulare. Depeşile consulare anunţă, că liniştea domneşte la Monastir.

Bibliografie.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi m. *Anghel*. Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Preţul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese tr duse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharia Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) „Cărticica Plugarului“ — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi“ povestiri şi „Pe lângă vatră“, pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 12442—1908.

Publicațiune.

Spre orientare se aduce la cunoștința publică, că în stradele, în cari canalizarea este finită, cât de curând se va astupà canalele supraterane.

Brassó, în 21 Iulie 1908.

253,1—1 *Magistratul orășănesc.*

Fabrică de tricotaj **GEORG FOITH & Co., Brașov.** Magazin cu articoli trico și mărunțișuri en gros — en detail.

Fabricație proprie de tot felul de ciorapi din **mătase, ață, bumbac.** Mare asortiment cu articole de sport pentru **turiști și bicicliști, Sweter** etc. Recunoscut ca cele mai bune fabricate.

Distins cu „Grand Prix“ la Cincibiserici. 1907.

Comande de împletituri FOITH, precum și de to te produsele fabricei se **primesc** exclusiv în Magazinul nostru

Strada Porții 24,

se ex cută cu acuratețâ.

Mare asortiment de **cămăși de Turiști** în mărime mare și mică, diferite calități și prețuri. Tot soiul de **rufărie, trico, cămeși rețelate, abso bătoare de sudoare** pentru turiști Mare depozit cu **mănuși de ață,** și tot-felul de mărunțișuri (Kurzwaaren).

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 7 Iulie	Activ:	1908 5 Iulie
112.439,475	78844475 Reser. metal. aur 88592245 / 33595000 „ Trate aur 35788000	124 380,245
1.530 693	Argint și diverse monede	1.262,119
70 268,708	Portofoliu Român și străin. . . .	43.829,757
—	*Impr. contra efec. publice 8189700	26 382,708
33.222,130	„ „ „ în cont-coreut 18193008	
11.999,924	Fonduri publice	11.999 924
15.806,084	Efectele fondului de reservă . . .	15.480,553
3 253,121	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 216,621
5.891.464	Imobile	5.953,252
637 682	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	698,681
92,004	Cheltueli de Administrațiune . . .	17,909
108 611,134	Depozite libere	108.160 159
26 948,712	Conturi curente	29.067.825
23.189 207	Conturi de valori	28.139 006
413.890.338		398.588,859

	Pasiv:	
12.000 000	Capital	12.000,000
23 051 453	Fond de rezervă	24.928,807
3 473.646	Fondul amortis. imob. și material .	3.734,034
264.604.260	Bilete de Bancă în circulațiune . .	247.529,200
2.077,070	Profituri și pierderi	2.190,642
72.775	Dobânzi și beneficii diverse . . .	46,017
108.611.134	Depozite de retras	108 160.159
413.890 338		398.588 859

Scomptul 5%
* Dobânda 5½%

NOUL OTEL „CONTINENTAL“

proprietatea domnului Petru Popovici, situat în strada Castelului, Brașov,

s'a deschis.

Cel mai elegant otel din Brașov.

Patruzeci odăi.
Lumină electrică.
Băi și grădină la dispoziție.

Otelul este arangiat **cu cel mai elegant și modern confort** și e situat în centrul orașului, aproape de teatru și de aleele orașului.

167,33—11.

Restaurantul „GEWERBEVEREIN“

Rudolfsring 7 (Bulevardul Rudolf 7).

Se recomandă Onor. visitatori streini cât și stim. Public brașovean prin bucătăria sa bună și aleasă. **Bucate naționale române** în fie-care zi, precum și **beuturi escelente și curate.** Serviciu prompt și conștiențios.

Curățenia perfectă.

Cu deosebită stimă

JOSEF PETER,

fost ani îndelungați Antrepr. al Coloseului Oppler din Sinaia și al Restaurantului Cantinei Fabricei de postav din Azuga.

Nr. Telef. 336

(1—1.)

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 31 Iulie 1908

Mesura seu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	—
„	Grâu mijlociu . . .	20	—
„	Grâu mai slab . . .	19	—
„	Grâu amestecat . .	14	—
„	Sĕcară frumósă. . .	13	—
„	Secară mijlocia. . .	12	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	7	50
„	Oves mijlociu . . .	7	—
„	Cucuruz	11	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	14	—
„	Mazăre.	13	—
„	Linte	26	—
„	Fasole	10	—
„	Sĕmênță de in . . .	20	—
„	Sĕmênță de cânepă .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kila	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	80
100 kil	Sĕu de vită prospĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit .	62.	—

Casă de vênzare

Din causă de deces se vinde o casă situată în piață în Gioagiu de jos (Algyogy) în care se află o prăvălie cu mărunțișuri și licență de cârciumărit. Informații se pot lua de la HERCZEG SAMU, funcționar de bancă în Deva. [238,6—12.]

ANUNCIURI

(inserțiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei administrațiuni. In casul publicări unui anunciu mai mult se odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

APĂ MINERALĂ PHÖNIX DIN BUZIAȘ

Succes extraordinar la suferințe de rinichi și beșica.

Apă minerală plăcută fără fer.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.

Vindecă, răcorește. Recomandată de medici.

Are efect escelent ca **apă de cură** la suferințe de rinichi, bășică, catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația isvoarelor:

Direcția băilor MUSCHONG în Buziaș.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Brașov, Tĕrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețâ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și colori.
CĂRȚI DE SCIINȚĂ, literatură și didactice
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ diferite formate.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ după dorință și în colori.
ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tóte speciile de serviciurĭ.
BILANȚURĬ.
Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ. Couverte, în totă mărimea.
TARIFE COMERCIALE, *INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.*
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul, înderĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.